

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 01761 - 5154

W E E K B L A D

16e jaargang nr. 38

nadruk verboden

9 juni 1972

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " "het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Zoals U bekend zal zijn, zijn wij niet alwetend of onfeilbaar. Ons onderwerp van heden werd aan het begin van het jaar door U opgegeven en draagt de titel:

H E T K E I Z E R R I J K M ũ

Overingens: Wanneer men spreekt over het keizerrijk Mũ denk ik wel eens: nou, moe. Want keizers waren er toen nog niet. Wat niet wegneemt, dat er een beschaving is geweest, die onder het woord Mũ wordt samengevat.

Dat was een lange tijd geleden. Wanneer wij de hoogste punten van ontwikkeling hiervan zouden willen vinden, moeten wij wel rond 140.000 jaren teruggaan. Toch is het geen beschaving, zoals men zich die in deze dagen pleegt voor te stellen.

Overigens is dit begrijpelijker, wanneer men zich realiseert, dat de bewoners van dit rijk niet behoren tot homo sapiens, maar allen behoren tot de voorgangers daarvan. Vanuit uw standpunt is het dus een voormenselijke beschaving.

Dit "rijk" bestaat overigens in een geheel andere wereld dan de uwe: er heerst nog een sterk tropische periode. Er zijn nog varenpalmen en enorme mossen, die hoger worden dan alang alang. In de dierenwereld lopen er o.m. nog vele hagedissen en andere liefelijke wezens rond, die U eveneens niet meer kent.

U zult begrijpen, dat dit geen land is, waarin men landbouw pleegt. Een stad opbouwen is wel mogelijk, maar je kunt die niet al te lang goed houden.

Men kan natuurlijk bouwen uit steen, maar dit is zeer moeilijk, vooral, omdat lang niet overal gemakkelijk te bewerken en te transporteren steen te vinden is in voldoende hoeveelheden.

Overal zijn moerassen. Nu is het natuurlijk mogelijk om met hout te bouwen, maar al te veel hout, dat langere tijd houdbaar en bruikbaar blijft, is er ook al niet in ruime mate: vele gewassen zijn wat sponsachtig.

Wanneer je dus spreekt over Mû als een keizerrijk, zo probeer je een soort gelijkenis te vinden met de bekende historie. Indien men dit wil doen, lijkt mij de grootste overeenkomst nog te bestaan met het romeinse keizerrijk.

Rome begint als een kleine en zeker niet bepaald edele gemeenschap aan de rand van de etruskische beschaving. Op een gegeven ogenblik beginnen de latere romeinen krijgslustig te worden en bouwen inderdaad een groot rijk op.

Door al, wat zij aan buit binnen krijgen, heeft men voldoende inkomsten om ook aan andere dingen dan het in leven blijven te denken en zo komt men tot de tijd van brood en spelen voor het volk. Gezien de ontwikkeling van Mû lijkt mij de parallel wel voor enige tijd te handhaven.

Maar laat ons eerst eens nagaan, waar dit Mû eigenlijk gelegen heeft. Mû is de aanduiding, die wij gebruiken voor een rijk, dat in het begin voornamelijk zich vormde langs de kusten van de tegenwoordige Stille Oceaan. Men moet dus niet denken, dat deze gemeenschap zich onmiddellijk reeds tot de Atlantische Oceaan uitstreckte. Zien wij naar de belangrijkste gebieden, waarin de ontwikkeling begon, zo komen wij op het ene punt in de buurt van Madagaskar terecht, terwijl een tweede punt in de buurt van Aden gesitueerd was.

De bewoners zijn tamelijk krijgslustige lieden, die jagen voor hun levensonderhoud en samenleven in stammen. Hun taal was overigens veel minder uitgebreid dan de uwe en bevatte op het hoogste punt der kulturele ontwikkelingen nog minder dan 900 woorden. In de eerste periode, waarover ik nu spreek, was de taal nog beperkt tot rond 200 woorden.

Dit zegt wel iets over het peil van de samenleving en doet zien, hoezeer de communicatie, de verbale communicatie, beperkt was. Toch zijn er mensen, die over dit rijk schrijven als een groot rijk, voorzien van rijke steden en in het bezit van technische mogelijkheden als luchtvaart enz.

Ik geloof, dat je van dergelijke voorstellingen eerst eens afstand moet doen en deze beschaving wat reëler moet willen bezien.

Wat is het gebruik in die tijd? Een stam maakt gevangenen, wanneer dezen zich tot lid van de stam laten maken. In het begin is dit een zaak, waarbij het huwelijk een rol speelt, ook al zal men in die tijd weinig of niets geweten hebben over de oorzaak, waardoor kinderen op de wereld komen.

Stammen breiden zich uit en worden zeer talrijk. Zij breiden hun gebied steeds uit. Hierdoor ontstaan in de stammen groepen van mensen, die eens tot ongeveer de zelfde andere stam behoord hebben en nu gaan fungeren als een afzonderlijke afdeling van de stam. Vaak krijgen deze groepen op de duur de mogelijkheid het geheel van hun vroegere stamgebied over te nemen en te beheersen.

Nogmaals: het zijn allen jagers. Veehouderij komt maar weinig voor, landbouw bestaat praktisch niet.

Indien men een vergelijk wil maken t.a.v. leefwijze en ^{ge-}
ving kan men in deze tijd mogelijk iets dergelijks nog van-
den aan de bovenloop van de Amazonas, bij de Hyacynto: een
grote wildernis met hier en daar openplaatsen, waar stammen
leven, die jacht maken op dieren en verder met het zoeken
naar wilde vruchten grotendeels in hun levensonderhoud kunnen
voorzien.

Overigens hebben zij geluk, dat ook lekkernijen voor
hen bereikbaar zijn. In deze tijd komen vele soorten grote
maar betrekkelijk simpele **insektenvormen** voor en de mensen
houden nogal van verse insecten op het menu.

Kijk daar nu maar niet zo vreemd van op: Uiteindelijk
eet men in uw dagen als grote lekkernij wel coquilles, de
wijngaardslakken, en dergelijke zaken.

Het leven van deze stammen is op een voortdurend trek-
ken gebaseerd. Maar als je een grotere macht bijeenbrengt
is dit voortdurend trekken nog maar beperkt aanvaardbaar, daar
je steeds troepen moet hebben om je gebied geheel te blijven
beheersen. Er zijn dan vaste plaatsen van samenkomen nodig,
opdat men de baas zal kunnen blijven spelen.

Wij zien zo **langzaam** een soort feodaalstelsel
ontstaan, waarbij in bepaalde gebieden van beperkte omvang
strijders voortdurend aanwezig zijn. Deze groepen strijders
heffen een soort tol van omwonende stammen, maar zijn op hun
beurt weer verbonden met en mogelijk schatplichtig aan een
centraler gezag.

De mensen, waaruit deze beschaving is ontstaan, hebben
overigens zeer lange tijd nabij de kusten gewoond. Indien wij
hun voorouders zoeken - maar dan moeten wij wel vele mil-
len jaren terug gaan in de tijd-, zijn robachtige wezens, die
eveneens langs de grens van water en land woonden.

Deze robachtigen zijn in het begin reeds vertebraten,
die zich tot warmbloedige wezens ontwikkelen. Langzaam
trekken deze wezens de moerassen in en worden tot landwezens,
die dan weer de verre voorvaders zijn, van wat je de strij-
ders van Mû zou kunnen noemen.

Wanneer sterke en in aantal steeds toenemende groepen
langs de kust leven en daarbij naast zich even sterke groepen
aantreffen, die wel enig contact willen aanvaarden, maar hun
gebied met alle macht beschermen, wordt het steeds belangrij-
ker, het jachtgebied ook naar het binnenland uit te breiden.

Bedenk daarbij, dat toenemende aantallen meer ver-
vergen en dat hierbij steeds grotere aantallen personen komen,
die niet voor zich meer jagen, maar voor hun verzorging geheel
of grotendeels op anderen aangewezen zijn.

Dit voert tot machtsuitbreiding en in vele gevallen
tot samenwerking van meerdere stammen, die zo langzaam
een geheel gaan vormen. Een ander belangrijk punt in deze
ontwikkeling is wel, dat men een soort paden baant.

Van werkelijke wegenbouw kan in die tijd natuurlijk
geen sprake zijn. Wat er is, zijn paden, die bij elke gebeurte-
nis in de natuur kunnen veranderen - en dat komt in die dagen
nogal eens voor. Zij worden door regelmatig trekken tussen
oriëntatiepunten echter langzaam maar zeker vaster van vorm.

Reizen en zich verplaatsen wordt door het bestaan
deze paden gemakkelijker, zodat vaak grotere groepen lange
afstanden gaan afleggen. Op de duur begint zich een net

degelijke trekwegen te vormen, dat een groot deel van zuidelijk Afrika doorkruist. Uiteindelijk bereiken groepen op deze wijze ook de kust van de atlantische oceaan.

De samenwerkende stammen van de kust doorkruisen echter gevaarlijke gebieden en in vele gevallen ook gebieden, waar andere jagers aanspraken op menen te hebben. Zo komt men er toe een soort steunpunten te vestigen op belangrijke plaatsen.

In het begin zien wij vooral holenwoningen, die gemakkelijk te verdedigen zijn, later ontwikkelen zich hieruit zelfs enige holensteden. Elders, waar men voldoende steen in het veld kan vinden, treffen wij een soort bouwwerken aan, die soms enigszins doen denken aan de pueblobouw, zoals wij die later bij o.m. de Hopiindianen aantreffen, elders zien wij een soort bijenkorfbouw.

Deze steunpunten zijn dus van militair belang. Waar dergelijke steunpunten bestaan en mensen een andere taak dan de jacht kennen, zal een behoefte-element optreden en zal er handel ontstaan. Ruilhandel, die zich uitbreidt.

Het is immers mogelijk, dat een schelp, die aan de kust niets waard is, in het binnenland grote waarde heeft. Omgekeerd zijn er dierenhuiden, wapens e.d., die men aan de kust niet vindt en die dus daar grote ruilwaarde bezitten.

De bewapening van de mensen is betrekkelijk eenvoudig. Later, tijdens het hoogtepunt van deze beschaving, maakt men stenen wapens, bijlen, messen zo mooi, dat alles, wat men elders op dit gebied vindt, daarbij vergeleken maar kinderspel is. In het begin bestaat de bewapening vooral uit stokken, knuppels.

Later worden de stokken deels voor gehard en dienen als werpspies en speer. Daarnaast ontwikkelen zich enige werpwapens. Een van de belangrijkste daarvan is lange tijd een stok, bekroond met een zware prikkelige vrucht. De omvang is ongeveer die van een kokosnoot, de stekels, ofschoon harder, doen denken aan die op een kastanje. De steel dient om het wapen verder te kunnen werpen. Men zou dit als het begin van de werphamer kunnen beschouwen.

De zwaar bewapende troepen vinden het op de duur zeer belangrijk aan te tonen, dat zij meer zijn dan een ander. Overal waar wij te maken hebben met een betrekkelijk primitieve maatschappij, die zich tot een rijk ontplooit, zien wij de neiging optreden de krijger op zeer bijzondere wijze van alle anderen te onderscheiden.

Denk maar eens aan de wijze, waarop de impis van Dinaaan door het dragen van bijzondere huiden en bijzondere veren-tooi en sierraden zich van elkaar, maar vooral van alle anderen onderscheidden.

Iets dergelijks zien wij ook hier en langere tijd is de voornaamste reden van de handel mogelijk ijdelheid. Waar een ijdelheid bestaat, die bevredigd moet worden, komt ook vakhandwerk steeds meer op de voorgrond.

Rond de verschillende verdedigingspunten zien wij dan ook steeds meer handwerkers samenkomen. Dit zijn mensen, die in staat zijn wapens en sierraden beter te maken dan anderen. Soms doen zij uitvindingen. Zo ontstaat een werpspies, die wordt geworpen door middel van een soort los verlengstuk. In wat gewijzigde vorm bestaat overigens deze werptechniek naar ik meen zelfs heden nog.

Het wapen bestaat uit een stok met aan het einde een soort uitholling, een soort bakje, waarin de spies

past. De stok dient als verlenging van de arm. Het gevolg is , dat de doordringingskracht van de spies aanmerkelijk groter wordt en ook op afstanden, van 50 en zelfs meer meters, een dodelijk wapen wordt.

Dit betekent, dat men inderdaad wel het een en ander tot stand kan brengen, dat werkelijk vakwerk geleverd wordt. En waar er krijgslieden en vaklieden bijeen zijn, zien wij ook mensen komen, die van hen trachten te profiteren. Wij zien priesters, prostitués - zelfs zo vroeg in de geschiedenis bood elke legerplaats de vrouw ook deze mogelijkheid van beroepskeuze.

Voor je het weet, vormen zich kleine steden. Maar stel u daaronder a.u.b. niet iets voor, dat ook maar enigszins lijkt op uw steden. Er is als kern een betrekkelijk kleine vesting, die zeker niet in staat is alle inwonenden te beschermen. Rond dit primitieve centrum is iets, wat op een soort kruising tussen een bidonville en een tentenkamp lijkt.

Om enige vergelijkingsmogelijkheid te vinden in de u meer bekende tijd, zullen wij moeten denken aan iets als de goudelderskampen nabij Nome en aan de Yukon.

Tot op dit ogenblik hebben wij te maken met een soort rijk, opgebouwd uit samenwerkende stammen, dat een geheel kontinent begint te omvatten. Aan de kust houdt men zich bezig met visvangst, maar varen doet men niet.

Wel kent men enige tijd in het binnenland transporten over het water, maar hierbij wordt van drijflichamen gebruik gemaakt, die doen denken aan drijvende eilanden: willekeurig van samenstelling. Meestal zijn dit natuurlijke drijvende eilanden, die men alleen wat heeft versterkt.

Wanneer men echter de kusten van de Atlantische Oceaan bereikt heeft, blijken er mensen te zijn, die het onbekende voelen roepen. Men bouwt dan een soort vloten aan deze kust, die aanmerkelijk stabielere zijn dan drijvende eilanden,

vaartuigen, waarmee men zich ook op zee kan wagen, ofschoon zij natuurlijk zeer kwetsbaar blijven. Deze eerste zeevaarders zijn de voorvaders van de Atlantiers.

Zij stoten door in de zee, vinden vooral in het noorden bepaalde eilandengroepen. Ofschoon ik u de punten van vertrek niet nauwkeurig aan kan geven, mogen wij wel stellen, dat dit gebeurde vanaf de goudkust en noordelijker gelegen kuststreken.

Deze mensen bereiken eilanden en vormen hier hun eigen beschavingen. Deze eilandbewoners zijn het, die de landbouw uitvinden. Hierdoor zijn zij in staat bepaalde producten te leveren aan de landbeschaving, die men daar niet zo gemakkelijk kan verkrijgen.

Hiermede begint langzamerhand een strijd om de macht, waarbij de handel een grote rol speelt. Vergelijk de verhouding tussen Troje en Griekenland. Troje is een griekse nederzetting, die echter meer en meer optreedt als konkurrent van het moederland. Troje is op een gegeven ogenblik zelfs machtiger, rijker dan het moederland.

Iets dergelijks zien wij ook hier en wanneer het tegen het einde loopt van de beschaving van Mû zien wij dan ook een regelrechte oorlog ontstaan tussen de atlanten en de bewoners van Mû.

Deze oorlog heeft een eigenaardig neveneffect: het

langzaam tot rijk geworden Mû bestaat uit vele stammen door militaire macht samengehouden en beheerst door een stam van regeerders. De heersers zijn militaire diktatoren, hun manier van regeren heeft veel weg van brigandage.

Keizers zijn er echter niet en in wezen staat elke stam toch op zichzelf. De z.g. ondervolkeren, die bij bepaalde stammen langere tijd gevormd werden, vechten binnen deze stammen, waar zij als een soort tweede klasse burgers worden uitgebuit, wanhopig om aan de macht te komen.

Ook nu nog kan men dergelijke situaties in Afrika aantreffen, waaruit blijkt, dat de mens uiterlijk wel tot een ander grondras is gaan behoren, maar dat zijn innerlijk nog niet zo veel veranderd is.

De oorlog met Atlantis luidt de ontbinding van het rijk Mû dan ook in: het brokkelt af. Steeds meer stammen maken zich weer geheel zelfstandig, andere groepen beginnen onderlinge strijd uit te vechten. Men kiest partij. Er ontstaan in feite atlantische machtsenclaves in het gebied van Mû.

Daarmede komt het tot de ondergang van dit legenda-rische rijk. Wat een zeer kleine, zeer summiere schets is. U zult zich misschien af vragen, of dit verhaal nu een sprookje is of niet. Ik kan mij dit wel voorstellen. Van Mû is weinig of niets overgebleven. De oudste grote stenen werken, waarvan resten zijn overgebleven, vindt men in het gebied van de noordelijke Andes. Hier vond men een cyclopenmuur, die waarschijnlijk deel heeft uitgemaakt van den tempel of een vesting en door lava deels werd overspoeld. Na onderzoek menen sommige geleerden daaraan een ouderdom toe te mogen kennen van rond 40.000 jaren. Waarmede dit bouwwerk dus gedateerd wordt in een periode, waarin wel Atlantis machtig is, maar Mû in feite niet meer bestaat. Waarbij men dient te beseffen, dat je als mens niet eens kunt bewijzen, dat er ooit een Atlantis was, zo min als je kunt bewijzen, dat er ooit een Mû heeft bestaan.

Het is goed dit laatste niet te vergeten. Aan de andere kant is het wel heel dwaas om te denken, dat al, wat nu bestaat, het gevolg zou moeten zijn van een lijnrechte evolutie. De up en downs, die wij in de gehele historie zien t.a.v. beschaving en barbarismen b.v., spreekt hier tegen en bovendien kent men in uw dagen bepaalde ontdekkingen van eens, die nooit meer te voorschijn kwamen. Denk b.v. eens aan het z.g. harde goud, waarvan in het verleden wel wapens gemaakt werden.

Ook het proces, waarmede men eens lapis lazuli verwerkte tot wapens van grote hardheid en scherpte, is te loor gegaan. Heel wat kennis is teloor gegaan in de loop der tijden, heel wat verloren rijken bestaan als overlevering voort en slechts een enkele maal vindt men overblijfselen, waardoor deze verhalen aanvaardbaar worden.

Het is dus geen wonder, dat, zo dit in historische tijden mogelijk is, grote rijken uit een verder verleden geheel verdwijnen tot niets meer overblijft dan mogelijk een legende. Wanneer men in deze tijd spreekt over een keizerrijk Mû, maakt men slechts duidelijk, hoe sterk deze legende is geworden.

Want dan heeft men de termen van de eigen tijd en wereld toegepast op een rijk, dat legendarisch in een ver verleden bestaan zou hebben onder geheel andere condities.

Dit rijk immers ontstaat in een wereld vol nevel en regens, met een weertype, dat wel warmer, maar heel wat vochtiger is dan uw eigen land. Een wereld, vol van moerassen, een wereld vol vulkanische verschijnselen, een wereld, waarin nog monsterdieren leven als grote slangen.

Want in die dagen waren er nog reuzeslangen, waarbij in vergelijk een hedendaagse anaconda maar een soort pier is: deze monsters bereikten regelmatig lengten tot 20.m., terwijl hun doorsnede vaak 80 a 90 c.m. bedroeg. Overigens waren dit wurgslangen.

In die wereld leven nog resten van de sauriërs. De pterodactyl komt b.v. nog voor, er zijn nog vele zeemonsters en vele tussenvormen bestaan van diersoorten, die nu reeds geheel uitgestorven zijn.

Dit laatste is overigens geen wonder: de laatste 50 jaren sterven er gemiddeld drie diersoorten per twee jaren uit en als de mensen nog even doorgaan, zoals zij nu doen, loopt dat waarschijnlijk op tot drie per jaar.

In die dagen treffen wij echter vele dieren, die sindsdien uitgestorven zijn. Men jaagt aan de kusten b.v. op voorvaders van de u meer bekende schildpadsoorten, die geen schild hebben.

De belangrijkheid van Mû in de historie zou volgens mij dan ook voornamelijk gelegen zijn in het feit, dat mensen vormen van organisatie kennen en werktuigen hanteren, die wij elders in een vergelijkbare vorm eerst veel later aantreffen. De mens bezit en beheerst het vuur, hanteert wapens en kent bepaalde technieken van hantering. Men gebruikt een overigens nog primitieve strategie. Men kent spionagesystemen en bouwt uiteindelijk zelfs uitgebreide mededelingen netten op, gebaseerd op snelle boden.

Een reeks van zaken, die rond een kwart miljoen jaar geleden ondenkbaar lijken, maar ook dingen, die betrekkelijk gemakkelijk in het niet verzinken, want wat blijft daarvan over? Wat blijft er over van primitieve vestingen, die zijn opgebouwd uit los gestapelde stenen, versterkt met aarde en niet te stevige stukken plantaardig materiaal? Die vallen uit elkaar, daarvan blijft, zeker na zo lange tijd, weinig of niets over.

Wat blijft er over van de kampen, tentenkampen, die hoofdzakelijk zijn opgetrokken uit dierlijke materialen als dierenhuiden en waar men zelfs beenderen gebruikte als tentsteunen?

Wanneer je het zo overdenkt, kun je niet anders doen dan het logisch vinden, dat dergelijke dingen zonder spoor verdwijnen. Aan de andere kant zijn er op deze aarde met haar milliarden jaren van bestaan ook zovele vormen van leven tijdelijk op de voorgrond getreden, waarvan men nu weinig of niets meer afweet, er zijn reeds zovele kulturen te loor gegaan in de tijd, dat het voorstelbaar is, dat er ook ooit een rijk Mû is geweest.

Dit rijk Mû is voor de mens een deel van zijn ontwikkelingsgang, deel van zijn bewustwording. Daarom is er in de geest van een dergelijke beschaving nog wel iets terug te

vinden.

Misschien is het aardig te vermelden, dat in het rijk Mû vulkanisme vaak als god vereerd werd. Iets, wat ook nu nog wel hier en daar voorkomt en zelfs uit folkloristische overwegingen in stand wordt gehouden in b.v. een deel van de Hawaïeïlanden.

Vroeger waren de vulkanen met hun onbegrijpelijke en grote macht goden. De zon- en maanverering is in dit land niet zo belangrijk. De maanverering b.v. komt in het rijk Mû pas op, wanneer het rijk in feite reeds zijn ondergang voor ogen heeft. Ook dit is begrijpelijk. Voor volkeren, die leven onder een grotendeels bewolkte hemel, zullen hemelverschijnselen een minder grote rol spelen.

Geloof aan natuurgoden komt inderdaad vaak voor. Maar deze goden zijn voor de mensen geen bezielde vormen, wezens, die je lijfelijk kunt ontmoeten. Zij zijn eerder tendenzen in de natuur, die je kunt bezweren.

De magie bestaat in deze tijd ook, maar is hoofdzakelijk gebaseerd op de stelling, dat gelijk gelijk baart. Dus wanneer ik de god iets geef, een offer, zal deze mij antwoorden door ook mij een soort offer te bieden, zodat tussen mens en god een aanvaardbare, in feite op een soort ruilhandel berustende relatie denkbaar wordt.

De godsdienst zelf is verward. Denk dus niet aan een keizerrijk met een geloof. Maar de priesters zijn broeders, niet alleen, omdat zij bijzondere kennis bezitten, maar ook wel enigszins, omdat zij macht uitoefenen, terwijl een groot deel van die macht op handigheidjes, op geheime trucjes berust.

Ieder predikt dus zijn eigen godendienst, maar geen priester of priesters zal een ander afvallen, daar hij hiermede zijn eigen positie eveneens in gevaar zou brengen. De gemeenschap van de priesters is dus in de eerste plaats een belangengemeenschap.

Dit geldt ook voor de krijgers. Dezen hebben onderdanen nodig om rijker en gemakkelijker te kunnen leven, dan zij anders zouden kunnen doen. Daarom hebben zij een organisatie nodig. Zij beseffen zeer wel, dat de zwakte of het falen van een enkele kleine legermacht zou kunnen betekenen, dat ook andere kleine legergroepen worden aangevallen.

Daarom steunen zij elkaar, daarom komen zij tot een zekere coördinatie van hun optreden. Daarom is voor hen samenwerking noodzakelijk en onontbeerlijk, terwijl voor de kooplieden geldt, dat zij de vriendschap van de priesters nodig hebben maar ook de vriendschap en steun van de krijgers.

De kennis van de priesters helpt hen immers de juiste handelswaren in de ruilen, mensen te krijgen voor hun transporten enz. De krijgers dienen hen vrije doortocht te verlenen en zijn bovendien de voornaamste verwervers van hun producten.

De handel is en blijft een ruilhandel, waarbij het als regel mag gelden, dat een product kostbaarder wordt, naarmate het verder van zijn origine verwijderd wordt. Vooral in het begin speelt de praktische bruikbaarheid van de producten bij de handel een ondergeschikte rol.

Men zou misschien menen, dat b.v. zout vooral in het binnenland in die dagen kostbaar moet zijn geweest; dit is niet het geval.

Indien men zout wil hebben voor bepaalde spijzen, zo gebruikt men gemeenlijk de as van bepaalde planten hiervoor. Oceaan-zout, steenzout zijn luxe, terwijl de handel hierin bijkomstig blijft. Maar sierraden, kostbare, zeldzame dierenhuiden, wapens en voorwerpen uit hout gemaakt, dat in de eigen streek niet voorkomt, worden bijzonder graag gekocht. Die zaken zijn altijd weer kostbaar.

Wat moet ik u nog meer vertellen over Mû? Ik kan u natuurlijk zeggen, dat het werkelijke gezag plaatselijk berust in de handen van vorsten, die in feite krijshoofden zijn. En elk hoofd van krijgers moet voortdurend weer zijn moed en vaardigheid bewijzen. Vaak geschiedt dit op bepaalde ogenblikken, waarbij deze cyclus uiteenloopt van eens per 6 maanden tot rond eenmaal per 14 maanden.

Feitelijk is de regering dus gebaseerd op het recht van de sterkste, waarbij echter dient te worden aangetekend, dat de sterkste eerst tot een bepaalde stand of kaste moet behoren, voor hij de mogelijkheid krijgt zijn kracht en kunnen te bewijzen.

Op de duur kiezen de krijgshoofden een soort voorman, een vertegenwoordiger, die alle pogingen om steeds minder te geven en steeds meer te geven - een neiging die altijd weer opduikt, waar er maar mensen zijn - coördineert en het daardoor ook mogelijk maakt de trekkende stammen in bedwang te houden. Want bijna een ieder behoort tot zwervende stammen.

Voor de vorsten wordt het hierdoor mogelijk te voorkomen, dat gehele stammen van hun invloedssfeer overgaan naar het gebied van een ander. Zelfs in de hoogtijdagen van Mû is regeren in feite een werken van een belangengemeenschap. Administratie kent men b.v. niet.

In de laatste dagen van Mû ontstaat wel een reeks van schrifttekens, een soort ideogrammen, die echter niet gestileerd zijn en wat doen denken aan het indiaanse wampunschrift. Zoals u weet, is dit niets anders dan een reeks vereenvoudigde voorstellingen, elk op zich staande maar te samen als in een soort stripverhalen vertellende.

De priesters hanteren daarbij een soort geheimschrift, dat op slingerlijnen is gebaseerd en later in vroeg-Atlantis, voor ook daar een runenschrijft ontstaat, gebruikt wordt. Door de lijnen van dit schrift kwam men er wel toe dit bloemenschrift te noemen: cirkels, licht en sterkgeboren lijnen worden hier tot "woorden" samengevoegd.

Een bepaald groots rijk was Mû dus niet. Maar overal, waar mensen te samen komen, wisselt men ervaring uit en komt men er toe zaken nader te onderzoeken. Dit betekent, dat vele uitvindingen in die tijd gedaan worden, ofschoon het merendeel daarvan natuurlijk weer teloor is gegaan.

Een van de vreemdsten daarvan is wel het idee van de man, die een mogelijkheid ontdekt had om met hete lava te werken. Half vloeibare lava wordt met takken uit een stroom gehaald en in kleivormen geklopt. Je kunt je niet voorstellen, hoe die kerels in hun blote huid met takken, die toch onmiddellijk in brand vliegen, kans hebben gezien hete lava te pakken en te verwerken. Zij maakten daarvan voorwerpen en zelfs reliefs. Een artikel van puimsteen dus, maar in die tijd veel gevraagd.

Ook het volgende kan voor een juist beeld van de

tijd belangrijk zijn : in die dagen bestaat noordelijker het z.g. rijk van de reuzen. Deze reuzen zijn niet zo heel erg groot ; ik meen, dat de gemiddelde hoogte zo ongeveer 2m.30 zal zijn geweest, tegen de gemiddelde hoogte voor de gemiddelde bewoner van Mû en later ook in de beginperiode van de Atlantiers van rond 1 m.50 tot 1 m.60.

Deze reuzen beheersten o.m. Erytrea en hadden ook hun macht over vele eilanden in de Indische en Stille Oceaan uitgebreid. Deze mensen spelen op aarde maar zeer korte tijd een rol, maar laten bepaalde geloofsvormen achter. Het is waarschijnlijk, dat de vorsten en voorouderverering voor een deel mede te danken is aan het verdwijnen van deze mensen. Aan hen kleeft een machtslegende, die al snel wordt overgedragen op het eigen voorgeslacht.

Wat moet ik u verder nog vertellen? De ontwikkeling op aarde gaat verder. Men dient te beseffen, dat de periode , die met Mû" wordt aangeduid, enkele honderduizenden jaren omvat. Het is dus zeker geen tijdperk, dat men bondig in enkel zinsneden kan samenvatten.

Het is een vloeiend zich vervormen van rassen, kulturen en op de duur, dank zij het bodesysteem, dat tot stand komt, ook een toenemende uitwisseling van kennis en bijgeloof, waardoor de mogelijkheid , bepaalde resultaten te behalen en gelijktijdig een ontwikkeling meer eenvormig en geleidelijk te doen verlopen, ontstaat.

In de periode van Mû , vooral de latere, zijn plantaardige vergiften van groot belang. De wapens, die men had , waren op zich niet sterk genoeg om grote dieren of vijanden snel te doden. Dank zij met gif bestreken wapens kon men echter zowel vijanden als prooidieren, zelfs dank zij een geringe verwonding, toch doden.

De kennis, waarover men beschikt, is in de eerste plaats kennis van de natuur en er zit zelfs het een en ander bij, wat op chemie lijkt - al is het waarschijnlijk een zeer primitieve ervaringschemie, waarbij men niet beseft, wat men in feite doet.

De geneeskunde is niet bepaald sterk ontwikkeld. Ernstige verwondingen resulteren bijna altijd in koudvuur, dat de dood van het slachtoffer betekent. In de laatste periode van Mû komen echter wel amputaties voor. Deze ontwikkeling is te begrijpen. Men heeft mensen gevonden, die door het een of andere roofdier geamputeerd werden en in leven bleven.

Dit zal de mensen op het denkbeeld gebracht hebben, dat zoiets ook een patiënt kan redden, wanneer een bepaald lichaamsdeel sterk is aangetast. Het dichtbranden van aderen en stelpen van bloedingen is eveneens door ervaring geleerd.

Maar men wist niet, waarom en hoe men zoiets deed. Ik zou mij voor kunnen stellen, dat men meerdere malen getracht heeft een patiënt te redden door diens aangetaste hoofd te verwijderen. Met grote teleurstelling zal men gekonstateerd hebben: wanneer je dat doet, leeft de patiënt niet meer.

Nogmaals: het is geen grootse kultuur. Dat ziet men alleen in de legende, de verhalen over het verleden, waar men alle wenselijkheden in projecteert, omdat zij in het heden niet bereikbaar blijken te zijn .

Alle mythen en heldenverhalen, die in de tijd van Mû worden geprojecteerd, zijn in feite sprookjes, romantiek. Wat niet wil zeggen, dat ik de doorsnee krijger van Mû als een lafaard beschouw. Zo iemand was echter geen held, maar een mens, die eenvoudig deed, wat hij doen moest, omdat hij wist, dat hij geen andere kans had.

Men stelt wel eens, dat heldenmoed ontstaat uit domheid - iets wat in uw dagen nog vaak geldt - danwel uit het onvermogen om op enigelei andere wijze te reageren.

Wanneer het vuur achter je is en voor je een sprong van 100 m. hoogte moet worden gedaan om water te bereiken, zo kan men stellen, dat het heldenmoed vergt te springen. Maar wanneer het vuur je achterzijde bereikt heeft, spring je haast onwillekeurig.

Zo er al heldendom is, wordt dit bepaald door de omstandigheden. De gedragsnormen, die er zeer zeker zijn, worden in feite bepaald door een orde, die in de gemeenschap is gegroeid en voor het in standhouden daarvan ook noodzakelijk is.

De samenwerking, die er is, is zeker geen kwestie van bewuste discipline, maar berust op angst - indien ik niet gehoorzaam, slaat men mij dood - danwel op de gemeenschappelijkheid van belang.

Hopelijk heb ik met dit alles u voorstelling van Mû niet te zeer ontluisterd. Ik kom nu aan het laatste deel van mijn inleiding. Er is een ding, wat voor Mû kenmerkend is en uit de voorgeschiedenis van Mû stammen: De z.g. lichtende goden of geesten.

Dezen worden niet beschouwd als iets bovennatuurlijks of als godheid vereerd. Het is een lichtschijnsel, dat zich reeds in de periode van de robachtigen schijnt te hebben voorgedaan.

Deze lichtschijnsels geven zo iets als telepathische indrukken weer, waardoor mensen juister kunnen reageren en beter beseffen, wat zij in hun wereld moeten doen. Om een voorbeeld te geven:

Men vraagt de "lichtende goden" vaak, of een bepaalde plant nuttig danwel schadelijk is, men vraagt waar en hoe gejaagd moet worden, maar vraagt ook, hoe men uit zal kunnen wijken, of bepaalde streken zonder schade verlaten, wanneer men meent, dat daar spoken of boze machten aan het werk zijn.

Ook hier dient men dus niet in de eerste plaats te denken aan esoterische bewustwordingen en zo, ook al komen in het contact met deze lichtende goden wel zaken voor, die esoterisch aandoen. In de kontakten zowel als de boodschappen treffen wij n.l. elementen aan, die herinneren aan een magisch-esoterische inwijding.

Maar deze elementen komen zo zeldzaam voor in het grote rijk, dat wij daarmee als voor het geheel belangrijk geen rekening mogen houden.

Later gaan deze lichtende goden over in iets, wat meer aan luchtgeesten doet denken. Dit wordt het sterkst duidelijk in Atlantis, in de periode dat zich een scheiding voltrekt tussen de gewone priesters en de z.g. witte of bergpriester. Overigens woonden die lang niet altijd op een berg, want er waren niet veel bergen in Atlantis. Wij zouden misschien beter doen hier te spreken over de eenzaten onder de priesters.

Dezen kommuniseren nog steeds met de lichtende goden of geesten, ook wanneer die niet meer door anderen gezien worden.

In de periode van Mû schijnt dit wel het geval te zijn geweest en is er sprake van door een ieder waargenomen lichtverschijnsel. Wanneer je na probeert te gaan, wat hiervan de oorzaak is, kom je onwillekeurig terecht bij de voeding. Hier worden immers veel woudproducten gebruikt, waaronder vele vormen van paddestoelen, bosbessen e.d. Wij weten nu, dat in vele van deze vruchten hallicogenen voor kunnen komen. Het is dus zeer wel mogelijk, dat de voeding bestanddelen bevatte, waardoor de mensen iets zagen of dachten te zien.

Opmerkelijk blijft dan nog steeds de juistheid van de gegevens, die verkregen worden langs deze weg en bovenal dat kennelijk een groot deel van deze gegevens kan worden omgezet in de praktijk.

De lichtende goden worden in de laatste periode van Mû verder nog aansprakelijk geacht voor wat de goddelijke weg wordt genoemd, maar in feite een soort telepathische telegraafdienst moet zijn geweest.

In Egypte treffen wij later iets dergelijks aan: in tempels werkt men voor de waarnemingen in ruimte en het overbrengen van berichten met hypnotische trance. In Mû gaat het kennelijk meer spontaan. Er zijn mensen, die "zomaar" zien, wat er duizenden kilometers verder plaats vindt. Daar samenwerking en snel reageren in dit rijk voor alle vorsten van groot belang is, worden dergelijke mensen bijzonder geëerd. Degenen, die vaak op deze wijze zien, gelden als zieners en kunnen het zich permitteren evenveel of meer dan een krijgsman te eisen aan voeding enz., zonder daarvoor verder zelf werk te verrichten.

Deze mensen hebben kennelijk natuurlijke gaven, die de mensen van tegenwoordig niet kennen. Maar laat ons niet vergeten, dat dergelijke gaven bij z.g. primitieve volkeren ook nu nog voorkomen. Toen de grote slag aan de Somme begon in de eerste wereld oorlog, vertelde- eer iets ter plaatse bekend kon zijn- een neger in Duits-Oostafrika zijn meester, dat de slag was begonnen en gaf zelfs aanduidingen omtrent het verloop daarvan.

Verder dienen wij niet te vergeten, dat juist deze z.g. primitieve mensen een ander geheugengebruik kennen dan de mens van heden: zij kennen geen boeken, slaan hun kennis niet op, maar onthouden veel meer. Hun reisbeschrijvingen bevatten b.v. veel meer details, dan men zich tegenwoordig voor kan stellen.

Ook de kennis omtrent het voorgeslacht, de samenhang van de gemeenschap is veel uitvoeriger, dan men zich kan indenken. Vergeet niet dat in 1932 een neger bij het Victoriameer zijn afstamming opsomde. De onderzoeker moest tot de konklusie komen, dat de laatst genoemde voorvader, aannemende, dat er sprake was van een gemiddelde levensduur van 30 jaren, geleefd moest hebben in de tijd van Richard Leeuwenhart. Dit gecontroleerde geval zegt wel iets omtrent de mogelijkheden.

Ik ben overigens geneigd mij af te vragen, of niet een heel groot deel van hetgeen aan de lichtende goden werd toegeschreven, niet in feite voortkwam uit paranormale kwaliteiten van de mens, die later door een ingewikkelder en anders gericht maatschappelijk leven zijn onderdrukt.

Hoe het ook zij, Mû heeft bestaan. Het is een wonderlijk rijk geweest, maar was zeker niet de glorieuze beschaving van de oudheid geweest, waarvan men wel droomt. Het is echter wel zeker een belangrijke fase geweest in de ontwikkeling der mensheid. De stimuli, die vandaaruit zijn uitgegaan naar o.m. Azië, zijn waarschijnlijk aansprakelijk voor het ontstaan van een bepaald gerichte beschaving in de tegenwoordige Gobiwoestijn, terwijl mede invloed moet worden verondersteld op andere ontwikkelingen in zuid-Azië.

De ontwikkeling van de mensheid is een continue proces. Wanneer wij een deel van die ontwikkeling een afzonderlijke naam geven en met wat glorie omkleden, zoeken wij de legende van onze eigen origine. Ik hoop u altans dit duidelijk te maken.

Ik had u vele sprookjes kunnen vertellen, want wie van u is ooit in Mû geweest. Ik heb dit niet gedaan, maar getracht u een zo rationeel mogelijk beeld te geven van een beginfase in een menselijke ontwikkeling, een beeld van een samenleving, die in vele opzichten primitiever en dierlijker was, dan u zich zoudt willen realiseren, maar die gelijktijdig de beginselen van samenwerking reeds in zich droeg, waardoor uw ras, dat van homo sapiens, uiteindelijk zo groot is geworden.

Ik dacht, dat het voor interessant zou zijn op grond van deze gegevens, eens verder na te denken. Wanneer u dit in de pauze hebt gedaan, kunt u mij uw opmerkingen na de pauze voorleggen.

Tot straks.

-0-0-0-0-0-

Zo, vrienden.

Ik hoop, dat de korte pauze u verfrist heeft. Wij komen nu aan het mogelijk belangrijkste deel van de bijeenkomst, n.l. dat wat u te zeggen hebt.

x
-

Wilt u de positie van Mû nog eens opgeven?

In het begin de kuststrook van oost-Afrika. Ik noemde u enkele punten, waarin de beschaving hoogtepunten bereikte. De oorspronkelijke stammen, jagers, die ook aan visvangst deden, kwamen tot samenwerking en drongen steeds verder in het binnenland door.

Steeds meer stammen vloeien samen in een en het zelfde systeem van samenwerkingen samenleving, zodat op de duur een groot deel van Afrika hierbij behoort, ofschoon de sterkste graad van bezetting nogal zuidelijk ligt.

De verdere uitbreiding van het "rijk" volgt dan weer de kustlijn naar het noorden. Een deel van Afrika wordt dus niet beroerd, vooral centraalafrika, Binnenkongo, de omgeving van het Victoriameer. Wel blijkt zowel langs de Kongo als langs de Niger, vooral in het mondingsgebied eveneens een tijdlang een sterkere bevolking geleefd te hebben, die onder Mû ressorteert. Dit bij benadering, daar deze rivieren in die tijd nog niet zo als heden bestonden.

Het noorden en bepaalde delen van Centraalafrika werden wel bezocht, maar niet bezet, daar hier veel werkende vulkanen voorkwamen en men vulkanen als goden eerde.

x Is de geologische tijdrekening inderdaad een faktor 100 langer dan de uwe? U geeft op: Sauriërs. Uitgestorven 70 miljoen jaren terug. Pterodactylus, sterft uit in bovenjura. Robachtigen komen voor begin tertiair. De Atlantische Oceaan was smaller, wat in uw 140.000 jaren maar 3 k.m. zou zijn. Hoge varens etc. tijd carbon, 250.000.000. jaren geleden. Gaarne toelichting.

- Kennelijk is hier sprake van enkele misverstanden, zowel als een verschil tussen de geologische tijdrekening en de situatie, zoals ik die beschrijf.

Overigens wil ik wel zo vrij zijn om op te merken, dat kleine pterodactylen nog geleefd hebben in de tijd van Christus.

Wat uw opmerking omtrent de sauriërs betreft: ik spreek over sauriërachtig. Maar monsterdieren, die tot de sauriërs gerekend kunnen worden, komen, zij het zelden, zelfs nu nog in de oceanen wel voor. Waarmede ik maar wil zeggen, dat de sauriërs niet allen opeens 70.000.000 jaren geleden allen uitgestorven zijn. Kleinere afstammelingen leven zelfs nu nog: de varanen.

Verder wil ik u er op wijzen, dat het getal 140.000 jaren slaat op de hoogste ontwikkeling van Mû, terwijl ik duidelijk sprak over een ontwikkeling, die vele honderduizenden jaren overbrugt. Het is, wanneer u mijn inleiding nogmaals volgt, duidelijk, dat ik slechts enkele jaartallen gaf om hoogtepunten en een ongelijke datering daarvan mogelijk te maken, maar dat het geheel van de door mij besproken ontwikkeling een veel grotere tijdsduur omvat.

Ik wil overigens opmerken, dat de mens reeds nu met zekerheid weet, dat de dateringssystemen, die algemeen gebruikt worden, niet feilloos zijn. Men weet, dat er fouten kleven aan het huidige geologische en biologische daterings-systeem, maar tracht die fouten voortdurend weg te werken door amendering van de systemen. Ik geloof, dat men dient in te zien, dat, zo kennelijk grote afwijkingen en fouten voorkomen bij o.m. grondlaagdatering en dus ook fossiel-dateringen, het systeem kennelijk geen rekening houdt met afwijkende omstandigheden, werkingen van de aarde, grote rampen, die een aanmerkelijke verandering te weeg kunnen brengen.

Belangrijk is verder, dat men beseft niet over de gehele aarde te mogen rekenen met op een bepaalde tijd optredende gelijksoortige omstandigheden. Indien U zegt, dat varenbomen behoren tot een periode, die 250.000.000 jaren in het verleden ligt, zo wil ik even opmerken, dat boomachtige varenplanten in deze tijd nog wel voor komen, maar veelal zich tot meer parasitaire vormen hebben ontwikkeld, die alleen daar voorkomen, waar een zeer dichte groei is en veel dood hout wordt gevonden, dat zij als voedsel kunnen gebruiken. In bepaalde gebieden op aarde komen echter dergelijke varenbomen zelfs nu nog voor.

Indien U dus stelt, dat dezen alleen zolang geleden bestonden en daarna niet meer, maakt u m.i. een fout. Je probeert dan, zoals zovele mensen doen, alles in nauw afgepaalde

vakjes te steken. Maar de aarde is een ontwikkeling, waarin allerhande lijnen dooreen zullen lopen. Om een voorbeeld te geven: draakachtigen of reuzensalamanders schijnen op een gegeven ogenblik gevocht te hebben met dieren als de sabeltandtijger, mammoth, wolhuidrinoceros en ... het volontwikkeld paard.

Dit laatste is een onmogelijkheid, daar het in datering volgens uw systeem geheel anders ligt. Toch werden paard en sabeltijger plus reuzehagedis in het zelfde stratum gevonden. Later heeft men overigens het paard weggepraat als zijnde een vergissing. Toch wezen de overblijfselen er op, dat in de zelfde tijd met de andere dieren ook een vol ontwikkeld paard of een paardachtige aanwezig was.

De reuzehagedis, de leguaan e.d. liggen dicht in de buurt van de sauriërachtigen. Dergelijke incongruenties, waarbij overblijfselen, die tot geheel verschillende tijdperken zouden behoren, te samen gevonden worden, komen meer voor, maar alleen in bepaalde gebieden.

Men mag niet over het hoofd zien, dat de omstandigheden op de wereld voortdurend variëerden en dat zeer verschillende omstandigheden in korte termijn op kunnen treden. Realiseer u, dat de Sahare nog 3000 jaren geleden voor $\frac{3}{4}$ vruchtbaar land was, dat zij 6000 jaren geleden 'n binnenzee was, dat 100.000 jaren geleden op deze plaats een grote binnenzee was, maar dat er toen nog geen Middellandse Zee bestond.

Plaatselijke omstandigheden kunnen op betrekkelijk korte termijn zeer sterk verschillen.

Op het gevaar af, dat u mij voor een soort Conan Doyle houdt, vertellende over voorwereldlijke dieren, gevangen op een vreemd plateau, wil ik het toch wagen u er aan te herinneren, dat zelfs in de laatste tijd bepaalde dieren zijn gezien en gevangen, waarvan men meende, dat zij reeds ongetelde duizenden jaren geleden uitgestorven zouden zijn.

x Wat de Atlantische Oceaan betreft is dus de snelheid, waarmee volgens ons de continenten zich verwijderen, stukken te laag?

- De drift van de continenten is direct verbonden met de spin van de aarde plus de activiteit van de aardkorst. Dit betekent, dat, naarmate de aarde ouder wordt, het tempo afneemt, terwijl rampen, enorme bevingen e.d., tijdelijk de drift kunnen versnellen of vertragen.

Stel dat langs de fout in de aardkorst een simultaan uitbarsting plaats zou vinden, waarbij dan rond 2000 grotere vulkanen betrokken zouden zijn en vele grote bevingen zouden ontstaan. Als gevolg hiervan zou voor zekere tijd de drift van de continenten vervijftigd tot verhonderdvoudigen.

Er is dus een samenhang tussen de drift en de onrust in de aardkorst.

x Berusten de legenden omtrent draken op zekere waarheid?

- Ja. Het verhaal over de vuurspuwende draak is natuurlijk wat overdreven. Maar schepselen, die aan een draak doen denken, zijn er wel degelijk geweest.

Gaat men na, hoe de gangbare Europese fabeldraak is opgebouwd, dan ontdekt men, dat dit een komposiet beeld is. Als basis heeft waarschijnlijk een geheel niet gevaarlijk dier, de brontosaurus gediend, waarop men een andere kop heeft gezet, vleermuisvleugels heeft gezet en een staartpartij heeft getekend, die eerder bij de stegosaurus thuishoort.

Dergelijke draken zijn dus komposiete beelden, die wel uit een werkelijkheid zijn ontstaan, maar langzaam maar zeker overgedragen zijn in legenden. Indien U zich verder realiseert, dat in bepaalde delen der wereld nog draakachtige dieren bestaan, zoals kamhagedissen en leguanen, die de voorstelling kunnen beïnvloeden, daar de mensen hierin een bevestiging voor hun geloof in de draak kunnen vinden, is het zelfs niet moeilijk meer te begrijpen, dat er nog mensen zijn, die heilig in draken geloven.

x Gaarne iets over uiterlijk, schedelbouw, schedelinhoud, loophouding, zwangerschapsduur, verwantschap met aapachtigen en de neanderthaler.

- Dit komt wel buiten mijn speciaal terrein, zodat ik U b.v. over de schedelinhoud niet met zekerheid iets kan melden. Ik meen echter veilig te mogen zeggen, dat wij te maken hebben met ongeveer gelijke hersenmassa als de mens nu heeft. Wat de schedelvorm betreft: wij hebben te maken met een sterk hellende gezichtshoek, wat inderdaad wat naar het aapachtige toegaat. Het achterhoofd is echter wat sterker uitgebouwd. Bepaalde schedelknobbels komen sterker naar voren, dan nu gebruikelijk is, de beharing is aanmerkelijk steviger dan nu gebruikelijk.

De juiste zwangerschapsduur weet ik ook niet, maar zij schijnt iets langer te zijn geweest dan nu, vermoedelijk van 10 tot 11 maanden.

De loophouding: bijna rechtop. De onderarm is wat langer dan bij de mensen van nu, de gang is enigszins gespreid, de benen zijn licht gebogen. De gang heeft, vergeleken met het heden, iets waggelends.

Een zekere verwantschap met de aapachtigen is uit dit alles wel af te lezen, maar anderzijds is er een aanmerkelijk geringere borstomvang. De gestalte is zich aan het ontwikkelen en verwantschap met de cro-magnon-mens is aanwezig.

Toch hebben wij wel degelijk te maken met een afwijkende vorm, die in Mû een lederachtige huid bezit, die donker van tint is - niet negroïde, maar bruinachtig. Tijdens de verdere ontwikkeling ontstaat echter een grotere reeks kleurschakeringen, wat vermoedelijk te maken heeft met een tijdelijke toename van de ultraviolet straling, die vanaf de zon de aarde in die periode bereikt.

x Was in die tijd Afrika met Z. Amerika verbonden?

- Neen. Dit blijkt reeds uit mijn betoog. Atlantis was een eilandenrijk. Er waren dus meer eilanden en verhoogde delen in de Atlantische Oceaan.

Ik weet, dat men, op grond van de bezinking, ontkent, dat dit zo zou zijn, maar daarbij vergeet men, dat, wanneer een enorme beweging van de zeebodem plaatsvindt, ook het water troebel wordt, zodat de sedimenten gelijkmatiger kunnen bezinken en een tijdsrekening op grond van bezinking niet meer juist kan zijn.

De afstand was, zover ik na kan gaan, wel kleiner. maar 'n verbinding tussen beide continenten heeft in de tijd van Mû niet bestaan. Deze is zover mij bekend eerst tot stand gekomen tijdens de tweede atlantische periode.

x Kunt u een konkrete beschrijving geven van het uiterlijk, de kleding enz.?

- Haardracht: gemeenlijk nogal woest en verwilderd. Wel bestond de neiging de schedelhuid te versieren door insmeren met sappen en aarde, zodat van een soort haardracht zou kunnen worden gesproken.

De kleding is overwegend van beschermende of sieraard; gemeenlijk worden huiden gedragen, in enkele gevallen ook wel geklopte bast, maar dit komt zelden voor en alleen in de laatste periode van Mû.

De kleding heeft niet ten doel genitaliën te bedekken, maar, zover niet van beschermende aard, dient zij voornamelijk om stand en rang aan te duiden.

x Dat lijkt wat op de hippies van tegenwoordig.

- Ik moet bekennen, dat ik niet dermate verhipt ben, dat ik weet, dat daar de kleding alleen maar dient als standsaanduiding of beschutting van het klimaat, dan wel als middel om altans enigszins tegemoet te komen aan de volgens de hippies waarschijnlijk verkeerde schaamtegevoelens, die de ouderen nog kennen en die zij dan ook in de wet hebben vastgelegd. Dus dat moet u zelfs maar eens bespreken.

x Op welke wijze is er een einde gekomen aan Mû?

- De feitelijke oorzaak is de strijd met Atlantis, dat door de geheel andere omgeving afwijkende typen voortbracht, terwijl de structuur van de samenleving inderdaad van sterk afwijkende vorm was.

Daar de organisatie in Atlantis veel beter was dan in Mû, kon men zonder moeite retallieren, wanneer men het de atlanten moeilijk probeerde te maken. Het resultaat was de vestiging van atlantische koloniën op terrein, dat oorspronkelijk door Mû werd beheerst.

Het gevolg was 'n toenemende splijting - men kan dit ook afvalligheid noemen - bij verschillende stammen en zo een uiteenvallen van de belangengroepen, waarop het rijk Mû eigenlijk was opgebouwd.

Hierdoor ontstond een verval van macht, waarbij het ook niet meer zo belangrijk was vestingen te handhaven. In tegendeel: dezen werdendoor in verzet komende groepen veelal als onderdrukkingsmiddelen gezien en gesloopt. Wel bleven bepaalde invloeden behouden. In de z.g. groene magie kunnen wij verschillende oude invloeden terugvinden, die uit Mû zouden kunnen stammen.

Uit deze verdeeldheid zal eerst veel later weer een groepering op basis van rassegelijkheid ontstaan - wat in Mû dus niet het geval was. Daaruit ontstaan dan uiteindelijk afrikaanse koninkrijken of keizerrijken.

x Ik krijg het gevoel, dat de bewoners van Atlantis de bewoners van Mû in beschaving e.d. veel voor zijn geweest.

- Dit is moeilijk zonder meer te zeggen: Je kunt iemand voor zijn. Maar dan heb je zelf iets gepresteerd. Je kunt echter ook voortbouwen op iets, wat reeds bestaat. De atlanten hadden het voordeel, dat zij reeds, vóór zij hun eilanden bezetten, bepaalde vormen van samenwerking zowel als van bewapening kenden.

Door het geïsoleerde bestaan op een eiland krijgt men echter langzaam andere begrippen over orde, samenwerking enz. Zoals er ook de standen sterker werden, zodat niet alleen prestatie, maar ook heriditeit een rol hierbij ging spelen.

Atlantis ontwikkelde zich dus langzaam. Op de eilanden was landbouw ook belangrijker dan in Mû, zodat wij het eerste telen van gewassen daar zien ontstaan. Er is sprake van 'n bewust uitzaaïen van gewassen. Het is dan wel geen kultiverende landbouw, zoals men deze nu kent. Maar er ontstaan geheel andere milieukondities, die weer bepalen, hoe het ras verandert: Milieu kan mutatie mede veroorzaken.

Daarom ligt ook het latere type van de atlantiërs ook zover van de oorspronkelijke bewoners van Mû en de zich daar ontwikkelende mensen rassen.

x Heeft de ontwikkeling van de robben middels boombewoner tot dauwtrapper plaats gehad. Welke rol spelen de atlantiërs hierbij?

- De atlanten zijn mensen, het product van de ontwikkeling. Op hun hoogtepunten liggen zij veel dichtër bij de mens van heden dan de gemiddelde bewoners van het rijk Mû. De eigen geschiedenis van Atlantis is ook, al omvat zij meer dan 80.000 jaren, vergeleken met de ontwikkeling van Mû, zeer kort.

Ik noemde de robben, omdat zij het beginpunt vormen van een maatschappelijke ontwikkeling. Zij muteren tot landdieren. Dezen gaan enige tijd de kant uit van de aapachtigen, maar zijn geen apen en zijn ook niet uitsluitend boombewoners.

Zij manipuleren gemakkelijk, maar leven op de grens van woud en zee, later ook woud en vlakte. De apen leven echter in de bomen. Ik meen, dat dit aansprakelijk is voor de afwijkende ontwikkeling van de lichaamsbouw.

Er kan dus een gemeenschappelijke voorvader worden gesteld voor de simiaanse rassen en de mens. Maar niet kan worden gesteld, dat de mens uit de aap voortkomt. Wat dit betreft, schijn ik mij dus weer tegen bepaalde autoriteiten te moeten verweren. Ik ben soms geneigd aan te nemen, dat de mens nog veel met de aap gemeen heeft, zeker onder bepaalde omstandigheden, maar ontken, dat de mens voort is gekomen uit b.v. de gorilla.

x Ik begrijp het niet. Ook de atlantiërs moet toch van die robachtigen afstammen?

- Indirect zeker. Maar hoeveel honderduizenden jaren liggen er niet tussen Atlantis en zelfs maar het eerste begin van Mû?

De werkelijke afstand in tijd tussen de rassen is veel groter dan dit zelfs. Want wij hebben alleen gesproken over bepaalde kolonien, waarin dus een sociaal leven bestaat. Wanneer wij beginnen te spreken over Mû, zijn wij reeds over de robachtigen heen, want dan is er ook een taal, ook al bevat deze dan nog maar 200 of minder woorden.

x Waar ligt de ontwikkeling van de landdieren in uw tijdrekening?

- Volgens mijn tijdrekening rond 300.00000 jaren geleden. Vergeet hierbij niet, dat vele soorten van landdieren geen volle ontwikkeling hebben bereikt. De overgang van zee naar moeras en land heeft dus vele mutaties tot stand gebracht, waarvan echter het merendeel niet bepaald gunstig is geweest.

Waar vormen geschikt waren tot het leven op het land, is in het begin dit vaak ten koste van denkvermogen en bewustzijn gegaan.

U moogt dus niet stellen, dat er geen landdieren waren, toen de door mij bedoelde robachtigen voor het eerst met hun lichte goden gingen kommuniseren. Wel dient te worden gesteld, dat deze robachtigen degenen zij geweest, die door groter aanpassingsvermogen en mogelijk ook een betere leiding bij hun ontwikkeling zich gemakkelijker konden muteren tot gunstige vorm en zo snel veranderende tot iets, wat lijkt op de voorvader van alle aapachtigen.

x Het Carboontijdvak ligt dan zeker ook rond die tijd?

- Indien U doelt op de vorming van steenkoollagen, moet u veel verder in de tijd terug. Maar indien U bedoelt, dat er nog overblijfselen zijn van dit carboontijdperk in de periode, dat de robachtigen zich gaan ontwikkelen, hebt u volgens mij gelijk.

x Is een tijdperk van 150.000 jaren niet erg lang voor één beschaving?

- Een kultuurpatroon, kenmerk van een beschaving, kan zich zelfs nog veel langer kontinu ontwikkelen, wanneer er maar geen vernietiging van de kultuurbasis plaatsvindt.

Dit betekent, dat een gemeenschap, die - op welke wijze dan ook - blijft voortbestaan gedurende een dergelijk lange tijd, het aan de groep inhaerente kultuurpatroon ook blijft bewaren.

Indien er nog 'n grote oorlog komt, zal de samenhang van de kultuur tijdelijk onderbroken worden, maar de resten blijven bestaan. Dat een beschaving 150.000 jaren en zelfs langer kan blijven bestaan wordt aanvaardbaar, wanneer men zich herinnert, dat 't kultuurpatroon niet ingewikkeld is, dat de kultuur een uitdrukking van zowel kunnen als instandhouding van het ras is. Zij vindt dan ook response bij de instinkten van de mensen.

Het is duidelijk, dat een dergelijke patroon van leven honderduizenden jaren kan voortbestaan, zolang er maar geen invloeden optreden, die de bestaande samenhangen breken. Zelfs dan is het de vraag, of tegenover het oude ook iets anders kan worden gesteld. Indien uw technische wereld ten gronde zou gaan, zou een groot deel van uw kultuur vernietigd zijn in uiterlijkheden. Maar als er overlevenden zijn, zal de basis, waarop zij verder gaan, zeer waarschijnlijk nog steeds op uw kultuur gebaseerd zijn en een groot deel van hun denk en leefwijze, hun gebruiken, zal dus mede gebaseerd zijn op hetgeen er nu bestaat.

Wij kunnen dan spreken over een voortzetting van de oude beschaving, zelfs indien de kultuuruitingen tijdelijk veranderen of teniet gedaan worden. De overlevering heeft de neiging altijd weer het oude of vergelijkbare waarden te doen opbouwen.

x Waar komt de naam Mû vandaan?

- Waarschijnlijk is Mû de naam geweest van een persoon en niet van een rijk. Het zou iemand zijn, die, hoe dan ook, van buiten de aarde op aarde is gekomen en in de ontwikkeling van deze kultuurperiode heeft bijgedragen tot het ontstaan van bepaalde uitingen. Aan de naam van de protector wordt dan de gehele beschaving gekoppeld.

Het verhaal zou inclusief de naam steeds overgeleverd zijn van geslacht tot geslacht, tot uiteindelijk de naam geassocieerd werd met een volk.

Ofschoon Mû een oerklank is, is het niet bepaald waarschijnlijk, dat deze ooit door de mensen zelf als aanduiding van hun ras of rijk gebruikt is.

x U sprak van een reuzenrijk. Zouden deze van buiten de aarde gekomen kunnen zijn en hun kennis aan de mensen hebben overgedragen?

- Op grond van legenden is het aannemelijk, dat er reuzen van buiten de aarde op aarde geweest zijn. Er is ook reden aan te nemen, dat zij niet lichamelijk bijzonder groot waren, maar zo genoemd werden omentwille van hun voor die tijd zeer grote kracht en vaardigheid.

Dit is waarschijnlijk aanleiding tot het verhaal, dat engelen de dochteren der aarde bezochten en mogelijk mede de basis van legenden over goden als Jupiter, die op wolken over de wereld drijven, maar steeds weer afdalen om de mensen, vooral de andere sexe, in vele vormen vermaak en vertier te bieden.

De reuzen, waarover ik sprak : ik gaf de afmetingen en 2 m.30 is niet zo heel erg groot - schijnen gewoon een ontwikkeling, een afwijkende mutatie van de mensachtigen geweest te zijn.

Ik moet echger gaan afsluiten. Ik heb zowel in mijn inleiding als in mijn antwoorden geprobeerd u een ander beeld te geven van oude beschavingen dan gebruikelijk is. Verhalen over geheimzinnige steden en gouden paleizen zijn er meer dan genoeg in omloop. Volgens mij zijn dergelijke verhalen voornamelijk wensdromen, die de mens injecteert in een leven, dat voor hem in de huidige vorm niet geheel aanvaardbaar of begrijpelijk is.

Wanneer je - naar waarheid - vertelt, dat in de tijd van de Lodewijken het pronkvolle hof zozeer stonk, dat met gallons van de sterkste parfums nog de lucht van fecaliën uit de paleizen niet verdreven kon worden, zo klinkt dat de mens van heden ook al ongeloofwaardig in de oren, omdat hij meent, dat zijn wijze van leven mede bepalend zal zijn geweest voor het leven en gedrag van mensen in het verleden.

Het land Mû, mij als onderwerp gesteld, is interessant in zoverre het een ontwikkeling aangeeft, die wel voor de gehele mensheid schijnt te gelden: de groei vanuit een persoonlijk en egoïstisch bestaan naar een verband met anderen, waarin zelfs ideële voorstellingen een plaats kunnen vinden.

Maar verder is het verleden - afgedaan - ten hoogste een basis voor ontwikkelingen uit een meer bekend verleden en zo van het heden. Ook in het heden is daarvan iets te vinden. Maar het heden is belangrijk, het verleden niet.

Mogelijk kunt u uit de geschiedenis nog iets van belang vinden. Mû was sterk en groot, maar viel uiteen omdat belangengroepen zich tegen elkaar weerden. Daar, waar de eenheid doorkruist wordt door te sterk verschillende belangen, houdt alle ontwikkeling, sociale waarde en structuur op de duur op te bestaan.

Droom niet te ver weg naar wonderrijken als Atlantis of Mû, want wie te veel droomt over het verleden, een ingrijpen van buitenaardse machten, of de komst van grote meesters, loopt weg voor eigen problemen.

Goeden avond.

(Sterk bekort)

d.d. 2 juni 1972